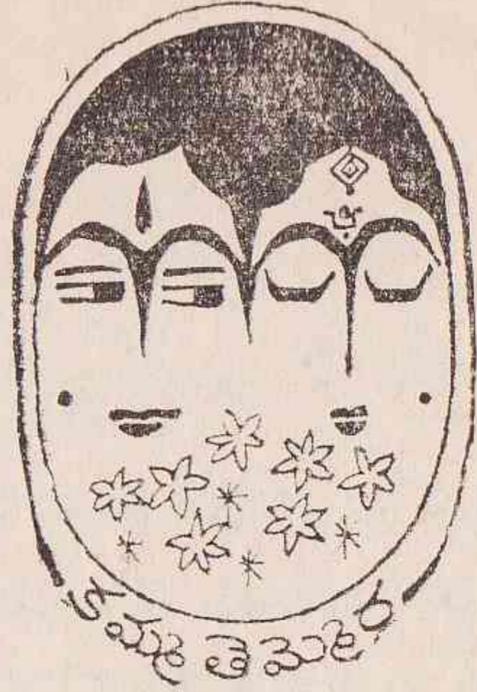

జాగరూకుడు

చెప్పకుండా పెట్టకుండా వచ్చిపడింది రామలింగంపైన—బంధువుల మూక గాదు, ట్రాన్స్పరు ఆర్డరు!

ఐనా రామలింగానికి ఆనందమే కలిగింది. వచ్చింది ట్రాన్స్పరే అయినా అమావాస్యతో కలిసివచ్చిన తద్దినంలా దానిలో ప్రమోషను గూడా అంతర్లీనమై వుండడమే అందుకు కారణం.

అందరూ వుద్యోగాలు చేయడం వేరు. రామలింగం వుద్యోగం చేయడం వేరు. అసలు ఏపనైనా మెలకువతో చేయడం రామలింగం స్వభావం. ఆ మాటకొస్తే మెలకువా, దూరదృష్టి-అలాటివన్నీ కలిసికట్టుగావచ్చి యితః పరం బెరుగమని రామలింగాన్ని ఆశ్రయించాయని గూడా చెప్పుకోవచ్చు. అంతేందుకూ, ఏరు ఏడామడల దూరంలో వుందని చెప్పండి—పంచ పైకెగగట్టి రామలింగం ఆ క్షణంనుంచే అప్రమత్తుడై పోతాడు!

మానవుడు తెలివితేటలు కలిగివుండడం వేరు. అవి తనకున్నా
యన్న ఎరుకను కలిగివుండడం వేరు. రామలింగం దగ్గర ఈ రెండు
గుణాలూ పుష్కలంగా వున్నాయి.

రామలింగం ఉద్యోగ నిర్వహణకొక ఉపమానంకోసం ఆలోచించి నట్టయితే నూటనాలుగు డిగ్రీల టైఫాయిడ్ జ్వరం తటాటున స్ఫురిస్తుంది. శరీరంపైన స్పృహ వున్నంతవరకూ రోగికి తనకు జ్వరం కాస్తున్నదన్న విషయం తప్పితే మరొక ధ్యాస వుండదు. ఆ స్పృహ దప్పిన తర్వాత పలవ రింపులూ, కలవరింతలూ ప్రారంభమౌతాయి. రామలింగాన్ని ఆవేళించిన ఉద్యోగజ్వరంలో గూడా అలాగే రకరకాల పలవరింపులూ, కలవరింతలూ వున్నాయి. వాటిల్లో ముఖ్యమైనది ప్రమోషను కలవరింత!

ఆఖరుకు ఎలాగై తేనేం రోగికోరిన పథ్యాన్నే వైద్యుడు అనుగ్రహించినట్టు రామలింగానికి వున్నట్టుండి ప్రమోషను లభ్యమైంది!

కవరులోంచి బయటపడిన కాగితాన్ని ఒకటికి రెండుసార్లు చదువుకున్నాడు రామలింగం. ఐనా తన కళ్ళను తనే నమ్మడం ఏమంత సబబని యిద్దరు ముగ్గురు సహోద్యోగులకు చూపించాడు. వాళ్ళందరూ ప్రత్యక్ష రాస్నీ పరిశీలించి రామలింగానికి ప్రమోషను వచ్చినమాట అక్షరాలా నిజమేనని ఏకగ్రీవమైన నిర్ధారణకు వచ్చారు.

“దొరకదు, దొరకదు” అనుకున్న పెన్నిధి దొరికిన తర్వాతనే ఆసలు సమస్య ప్రారంభమౌతుంది గాబోలు! ఆ పెన్నిధిని భద్రపరచడ మెలా గన్నదే ఆ సమస్య. సరిగ్గా రామలింగాన్ని గూడా అలాటి గడ్డు సమస్య ఒకటి ఎదుర్కొంటోంది. నాలుగు రోజుల్లో తను కొత్త వుద్యోగాన్ని అప్పగించుకోవాలి. ఆ లోపల యిక్కడి పనులన్నీ పూర్తిగావాలి. ఉపకరణాలను పదిలపరచడంలోనూ, రిజిష్టర్లు మెయింటెయిన్ చేయడంలోనూ తన కేకోశానా ప్రాలుమాలిక లేదు గనుక తను ఆఫీసునుంచీ రిలీవుగావడ మేమంత కష్టంగాదు. కానీ వూరినుంచీ బయటపడడమెలా గన్నదే యిప్పుడు జవాబుదోచని చిక్కు ప్రశ్న! అర్ధరాత్రివేళ చడిచప్పుడూ గాకుండా పొలి మేరలు దాటుకుంటే దాటుకోవచ్చు. కానీ తనకు ట్రాన్స్ఫరు వచ్చిన సంగతి గాలిలా వూళ్ళో వ్యాపించిందనీ, ఆ వార్త చెవిని బడిన తర్వాత తీవ్రమైన నిగావేసి వుండరనీ అనుకోడానికి వీలేదే; ఒకవేళ చచ్చిచెడి ప్రస్తుతానికి *Who?* గండం గడిచి బయటపడినా, వీళ్లు తనను వెంటాడి ఆ కొత్తవూళ్ళో తన పరువు ప్రతిష్టలను రచ్చబండపైన వేలం వేయడానికి పూనుకోరని నమ్మక మేముంది? అబ్బే, అసలే తనది అపరబుద్ధి! అది చెప్పినట్టలా వినడం కంటే కొరివితో తలగోక్కోవడమే మేలు!

కుర్చీలో కూర్చున్న రామలింగానికి ఊణక్షణానికి చిరాకు హెచ్చి పోతోంది. మొదట ఈ చిరాకును వదిలించుకుంటేగానీ ఆలోచన ముందుకు సాగేట్టులేదు ....

ఆఫీసులో వున్నంతసేపూ ఈ చిరాకును వెలుపలికి విరజిమ్మడానికి

తన కెలాటి అవకాశమూ అభ్యంకాదని రామలింగానికి తెలుసు. హద్దుమీరితే ఆఖరుకు బంబ్రోతుగాడు కూడా 'నువ్వెంత, నీ తాహతెంత' అని తిరగ బడడానికి వెనుదీయడు. అందువల్ల యిప్పుడున్న దొక్కటే ఉపాయం....

ఆఫీసు వదలిపెట్టి చరచరా యింటికి వచ్చాడు రామలింగం.

“ఏమేవ్! ఇలారా.” భార్యను కేక వేశాడు.

అన్నంలో త్రిప్పుతున్న గరిటెను అలాగే చేతబట్టుకుని కంగారుతో తబ్బిబ్బులొతూ భర్త ఎదుటకు పరతెంచి వచ్చింది సుబ్బలక్ష్మి.

“అదేమిటండీ! వేళకాని వేళప్పుడు ఇలా వచ్చేశారు! ఏం జరిగింది?”

“ఏం జరగాలో అదే జరిగింది! రావలిసిందేమో వచ్చింది. రాగానే ఏమైంది? ముందు నుయ్యి. వెనుక గొయ్యి. నాలుగు రోజుల్లో అక్కడికి వెళ్ళాలి. ఎలా వెళ్ళడం! ఏం చేయడం! ఆడదానిమాట విననే వినగూడదు. విన్నానా! విన్నందుకు తగిన శాస్త్ర జరిగింది!”

ఇప్పుడు వచ్చిందేమిటి? నాలుగు రోజుల్లో ఈయన ఎక్కడికి వెళ్ళాలి? ఈయన ఆడదానిమాట విన్నానంటున్నారుగదా! ఏ ఆడదాని మాట? ఎప్పుడు విన్నారు?—ఏమీ అర్థంగావడంలేదు సుబ్బలక్ష్మికి! చదువగానే అర్థం బోధపడకుండా చదివిన కొద్దీ క్రొత్తక్రొత్తగా అర్థాలు బోధపడే ఖండకావ్యంలాంటిది రామలింగం ప్రసంగం. పదేళ్ళ సాహచర్యం మాట దేవు డెరుగు గానీ, భర్తమాటల ధోరణి సుబ్బలక్ష్మికి ఏమీ అర్థంగాకుండా నిత్యనూతనంగానే వుంటోంది!

“అదిగో, బుంగముఖం పెట్టేశావు! నీ బుర్రకెక్కితేగదూ! నాకు ట్రాన్స్ఫరూ, ప్రమోషనూ రెండూ ఒక్కసారిగా వచ్చాయే వెరి మొగమా!....”

“అబ్బబ్బ, వుత్త పుణ్యానికి ఎంత గాబరా పెట్టేశారండీ! ఇంకేం, బివాణా సర్దుకుంటే సరిపోతుంది!”

“ఉహూ! బివాణా సర్దుకుంటావూ! అంత తేలిగ్గా వుందన్నమాట నీ కి వూరు విడిచి వెళ్ళడం! అసలు నిన్ను బస్సులో యెక్కనిస్తారా అంట!....”

“ఎక్కనివ్వరూ! ఎవడికండీ అన్ని గుండెలు!....”

“తెలుసు తెలుసు. వీరనారి యూస్సీరాణి అటు, నువ్విటు! కానీ నీకు కొన్ని సంగతులు బొత్తిగా తెలియటంలేదు. మునుపటి కెవతో వాల్మీకి పెళ్ళాంగూడా యిలాగే ‘నువ్వు దొంగతనం చెయ్, దోపిడి చెయ్, దాంతో నాకు సంబంధం లేదు. నాకు పొట్ట నిండితే చాలు. నా అవసరాలు తీరితే చాలు’ అన్నదట!”

“ఇప్పుడు నే నేమన్నానండీ!”

“ఇంకేమనాలి? శెట్టిగారి కొట్లో వందరూపాయల అప్పుందని తెలియదూ! బట్టలకొట్టుకి అరవై రూపాయలు ఇచ్చుకోవాలని తెలియదూ! ఇవి గాక చిల్లర టాకీలు వందరూపాయలదాకా వున్నాయని తెలియదూ! వాళ్ళ డబ్బు వాళ్ళకు అణాపైసలతో సహా ముట్టితేగానీ మనల్ని యిల్లు కదలనివ్వరని వూహించుకోలేమా?”

“నిజమే కాదండీ మరి! ఎవరి జాగ్రత్త వాళ్ళది!” గోడకు చేరగిలబడి పరధ్యానంగా అనేసింది సుబ్బలక్ష్మి.

“అన్నావూ! చెప్పానుగా! ఇదంతా ఆ వాల్మీకి పెళ్ళాం తరహాయే నని! ఒకవైపున వచ్చిన జీతమంతా మిగిలించి, ఓ గొలుసు చేయించి నీ మెడలో వేస్తే అందుకు నువ్వు నా కిచ్చే కితాబు యిదన్నమాట....”

అంతకూ యింతకూ కంట నీరు బెట్టుకోవడం సుబ్బలక్ష్మి స్వభావం! చీర చెంగుతో కళ్లు తుడుచుకుంటూ ఆమె “నాకు గొలుసు కావాలని నే నెప్పుడైనా అడిగానటండీ! ఎలాగోలాగ సంసారం గడుపుకపోతే చాలునని నేనంటే మీ అంతకు మీరే గొలుసు చేసిపెట్టారు....”

“అయితే అదీ నా తప్పేనన్నమాట!”

“పోనీ తప్పంతా నాదే ననుకోండి! ఇప్పుడీ గొలుసును అమ్మి ఆ అప్పు లిచ్చేస్తే సరిపోదూ!”

“ఇదిగో సుబ్బులూ! నీ కంటికి నే నంత చేతకాని వాడిలా కనిపిస్తున్నాను గదూ!”

“నావల్ల కాదు బాబూ! మీ కొక నమస్కారం. తలకు వేస్తే

మొలకు, మొలకు వేస్తే తలకు! అవతల ఆ అన్నం చిమిడిపోయిందో ఏమిటో....” వంటగదివైపు పరుగెత్తబోయింది సుబ్బలక్ష్మి.

“ఇదిగో, పోదువుగానీ ఆ గొలుసు తీసి యిలా యివ్వు....”

“ఎందుకూ?”

“అందుకు కాదులే! మరొకందుకు” — రెండుపేటల బంగారపు గొలుసును జేబులో వేసుకుని గడపదాటి వీధిలో పడ్డాడు రామలింగం.

ప్రతి చిన్న విషయానికీ బెంబేలు పడిపోతున్నట్లే కనిపించినప్పటికీ, ఈ తెచ్చికోలు కంగారుకూ, ఆందోళనకూ అట్టడుగున రామలింగం గొప్ప తొకికుడు. వెనుకా ముందూ చూడకుండా అప్పులు చేస్తూ, చేసిన అప్పుల్ని చెల్లించే ప్రయత్నాన్ని ఎప్పటికప్పుడే వాయిదా వేసుకుంటూ, కాలహరణం చేయడానికెన్ని వుపాయాలున్నాయో, అన్ని వుపాయాలూ రామలింగానికి ఊణంగా తెలుసు. అలా కాకుండా బెడిసికొట్టి తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో అప్పులు చెల్లించవలసివచ్చినప్పుడు డబ్బు వుట్టించుకునే వుపాయాలుగూడా రామలింగానికి తెలిసినవే! ఏ విధంగా చూచినా రామలింగం జాగరూకుడు.

రామలింగం బయల్దేరింది జగన్నాథంగారి ఇంటికి. సమయానికి ఆయన యింటిపట్టునే ఉండడమూ, తనను సాదరంగా ఆహ్వానించి విశేషా లేమిటని అడగడమూ రామలింగానికి సానుకూల సూచనలుగా గోచరించాయి.

“మరేం లేదండీ! ఒక చిన్న సహాయం కావలసివచ్చి....” అంటూ మెల్లగా ప్రారంభించాడు రామలింగం.

“చెప్పండి. సందేహమెందుకూ?” అన్నారు జగన్నాథంగారు.

“ఉన్నట్టుండి నాకు ట్రాన్స్ఫరు వచ్చింది....”

“మీకా! ఆఫీసులో అందరుండగా మీ కెందుకు వచ్చిందండీ ట్రాన్స్ఫరు?....”

“పైగా ప్రమోషనుగూడా లెండి!”

“ఓహో, అలాగా! చూచారా రామలింగంగారూ! మీరు వెళ్ళిపోతున్నందుకు విచారం, ఐనా ప్రమోషను వచ్చి వెళ్తున్నందుకు సంతోషం,

రెండూ ఒక్కసారిగా కలుగుతున్నాయి నాకు! అందుకే కాబోలు పెద్దలు అంటుంటారు—సుఖదుఃఖాల్లో దేనికి దాన్ని వేర్వేరుగా అనుభవించడానికి వీల్లేదని! అవి పాలూ నీరులా కలిసి వుంటాయి. మనం మానవులం, ఆ మిశ్రమాన్ని సేవింపవలసిందే—తప్పదు!”

ఈ సభ మెప్పుమాటలకేమిలెమ్మనుకున్నాడు రామలింగం. ఐనా ఇంత అతి వినయమా! ఔనులే, యిది ధూర్తుల లక్షణం. పోనీ ఎవడి పాపాన వాడే పోతాడు. మనకీమో మన పని నెరవేరితే చాలు!

“ఈమధ్య కుటుంబంలో కొన్ని చిక్కులు వచ్చి ఎక్కడ బాకీలు అక్కడే నిలిచిపోయాయి. కామిశెట్టిగారికీ, బట్టలకొట్టు సింగయ్యగారికీ నూట యాభై రూపాయలు యిచ్చుకోవాలి. ఇవిగాక యింకా చిల్లరబాకీలు వంద రూపాయలదాకా వున్నాయి.... ఈ నగను మీ దగ్గరుంచుకుని ఓ రెండువందల రూపాయ లిచ్చారంటే ఈ యిక్కట్టులోనుంచీ కోలుకోగలను ...”

“అదేమిటండీ రామలింగంగారూ! ఏదో సహాయమంటూ ప్రారంభించి అచ్చంగా వ్యవహార సరళిలోకి దిగేశారే! యథాశక్తిగా సహాయమైతే చేయగలనుగాని నేను నగలు తాకట్టుంచుకుని అప్పులిచ్చేవాణ్ణిగానే!”

రామలింగానికి తన పాదాలక్రింద నేల కరిగిపోయి బొర్లగిల పడి పోతున్నట్టు తోచింది. అమ్మో, ఈ జగన్నాథం ఆకు కందక, పోకకు పొందక తప్పించుకో చూస్తున్నాడల్లే వుంది. ఇతడి ముందరి కాళ్ళకే గనుక బంధాలు వేయలేకపోతే తన పేరు రామలింగమే కాదు!

“అబ్బే, తమ విషయం నాకు తెలియదటండీ! ప్రస్తుతం మీ దగ్గర దబ్బు ఉండవచ్చు. ఉండకపోవచ్చు. ‘రామలింగం మీకు అచ్చుకోవలసిన అప్పులకు నేను పూచీపడుతున్నాను’ అని మీరు వాళ్ళ కొకమాట చెబుతే చాలు. ఇక నగ విషయమంటారా! కీడెంచి మేలెంచడం మంచిది. నాపైన మీకు పరిపూర్ణమైన విశ్వాసముంది. నాకు తెలుసు. కానీ నాకు నమ్మకంలేని దల్లా—నాపై నేనే ననుకోండి! మనసు కోతిలాంటిదంటారు. అది వక్రించ దని నమ్మకమేముంది? పైగా నగ మీ దగ్గరుంటే అప్పు సంగతి ప్రతి ఊణమూ జ్ఞప్తిలో వుంటుంది. అంచేత తొందరగా అప్పు తీర్చే మార్గాలను అన్వేషించడానికి వీలుంటుంది....” జేబులోని గొలుసుతీసి తేబిలుపైన

వుంచి గడగడా పాఠం ఒప్పజెప్పి తన తావులో కూర్చున్న బుద్ధిమంతుడైన కుర్రాడిలా కూర్చున్నాడు రామలింగం.

జగన్నాథంగారు తెల్లబోయారు. కార్యంపైన కన్నుకలిగి వుండడం మంచిదే! కానీ రామలింగం కొంత నిలకడగా తనను అర్థంచేసుకోడానికి ప్రయత్నించివుంటే బాగుండేది. ఇతడు తన దగ్గరికి కూడా అప్పుకోసమే వచ్చాడు. ఇస్తాను—యివ్వను అన్నమాట తన నోటినుంచీ రాకమునుపే నగను గురించి ప్రస్తావించాడు. పైగా తనకు నమ్మకం లేనిది తన పైన్నే ననీ బుకాయస్తాడు.

నిజానికి జగన్నాథంగారు తాకట్టులేక పోయినా అప్పులివ్వగలరు. తోడి మానవులపైన ఆయనకాపాటి విశ్వాసముంది. కాదు గీదని వీ మొండి ఘటమైనా ఎగ్గొట్టడానికి ప్రయత్నిస్తే చెవులు పిండి తన డబ్బును వసూలు చేసుకునే తాహత్తు గూడా జగన్నాథంగారికి కద్దు!

కానీ ఇంత తెలివితేటలను ఒలకబోసిన రామలింగంతో ఎక్కువగా మాట్లాడడం జగన్నాథంగారి కిష్టంలేకపోయింది. ఆయన గొలుసు చేతికి తీసు కుంటూ “అలాగే వాళ్ళతో చెబుతానులెండి రామలింగం గారూ! ఐతే ఒక విషయం. మీ రూపించినట్టు ప్రస్తుతం నాదగ్గర డబ్బు లేదు. వీలుచూచు కొని మీరు డబ్బు పంపండి. ఎవరి డబ్బు వాళ్ళకు ముట్టజెప్పి నేను మీ నగను మీకు చేరవేస్తాను. అంటే ఈ లావాదేవీలో నేను మధ్యవర్తిని మాత్రమే నన్నమాట!” అంటూ మునిగినట్టే మునిగితేలి గట్టున కూర్చున్నారు.

ఈసారి తెల్లబోవలసిన వంతు రామలింగానికి వచ్చింది! ఐనా అతడు తేలుకుట్టిన దొంగలా కాసేపు గుటకలు మ్రింగి “అలాగలాగే! దయ వుంచండి. సెలవిప్పిస్తే వెళ్ళొస్తాను” అంటూ పైకి లేచాడు.

*

*

*

రామలింగం ట్రాన్స్ఫరు వచ్చిన వూరికి వెళ్ళాడు. ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాడు. ప్రతిరోజూ ఆఫీసుకు వెళ్ళి వస్తున్నాడు—కానీ ఇవన్నీ నిద్ర లాంటి అవస్థలో జరిగిపోతున్న పనులు. శరీరం యాంత్రికంగా ఈ పను లన్నీ చేసుకుపోతుండగా మెలకువలో మెలకువగా ఉన్న అతడి బుర్రలోని

ఆలోచనలన్నీ అప్పుతీర్చడ మెలాగన్న ప్రశ్న పై నేనే కేంద్రీకరింపబడ్డాయి. నెలసరి కుటుంబవ్యయంపైన అతడొక పర్యాలోకనం జరిపి నిర్దాక్షిణ్యంగా అనవసరపు ఖర్చులన్నిటినీ కత్తిరించి పారేశాడు. రోజుల తరబడి మార్కెట్టు ముఖం చూడకపోయినా తిండి దిగకపోదనీ, ఆకలిగాన్న కడుపుకు గంజే అమృతమని భార్యకు నచ్చజెప్పాడు. “పొదుపు పొదుపు అని పదేశ్యనుంచీ చెబుతుంటే నీకు అర్థమైంది గాదు. ఈ రోజు వంగదేశం ఆలోచించింది, రేపు భారతదేశమంతా ఆలోచిస్తుం’దని ఒక సామెతవుంది. ఈ మాట ఎంతవరకూ నిజమోగానీ, నేను పదేశ్యకు మునుపు చెప్పిన మాటనే ఇప్పుడు గవర్నమెంటు చెబుతోంది” అంటూ ప్రభుత్వంవారి పొదుపు కార్యక్రమ పథకాన్ని తన వాదానికి వూతగా తీసుకున్నాడు. ఉదయం పది గంటలకల్లా భోజనంచేసి తను ఆఫీసుకు వెళ్ళిపోయిన తర్వాత యింటికి పెరటికి చెడదిరిగి శరీరానికి లేనిపోని అలత పెట్టుకోకుండా శుభ్రంగా ఒకచోట కూర్చుని విస్తర్లు కుట్టుకోడం ఎంత మంచిపనో సహధర్మిచారిణికి విశదీకరించాడు. ఇరుగు పొరుగు అమ్మలక్కలను గూడా ఇంటికి చేరదీసి ఎవరి కిష్టమైన మాట వారికి చెప్పి, నాజూగ్గా పని చేయించుకునే సదుపాయాలను గూడా సూచించాడు.

ఆ యీ జాగ్రత్తలవల్ల రెండు మూడు మాసాల్లోనే అప్పులన్నీ జెలకడిగివేయడానికి కావలసినంత డబ్బు ప్రోగుచేయగల్గాడు రామలింగం.

ఓ రోజు రాత్రి రామలింగం రెండు గంటలప్పుడు మేలుకున్నాడు. కొంతసేపు పడకపైన అటూ అటూ దొర్లి ఆ తరువాత భార్యను గూడా లేపాడు.

“ఏమిటండీ మీరు మరీనూ!” అంటూ సుబ్బలక్ష్మి గోడవైపుకు ఒత్తిగిలి పడుకుంది.

“అది కాదే సుబ్బులూ! ఈ ఆంధ్రప్రదేశం యింత విశాలంగా వుండడంవల్ల ఎన్ని చిక్కులున్నాయో తెలుసా?”

“ఏమిటో నబ్బా! మీకు వెయ్యి ఆలోచనలండీ పాడూ!”

“ఓసి వెర్రెమొగమా! మనం అప్పు తీర్చి మన నగను విడిపించుకోవాలి గదా! అక్కడికి వెళ్ళిరావాలంటే రైలుచార్జీలకే పది రూపాయలు చాలవు. పది పదిహేను రూపాయలు ఎవరు తిన్న పాడో చెప్పు!”

“పోనీ, మనియార్డరు చేసేయగూడదూ!”

“చెయ్యొచ్చు, నాకు అదే ఆలోచన. కానీ మనం పంపిన డబ్బును తన అవసరాలకు వాడుకుని ఆ జగన్నాథం నిమ్మకు నీరెత్తినట్టు కూచంటే.....”

“అందు కిప్పుడేం చేయదలచుకుంటున్నారు?”

“అదే ఆలోచిస్తున్నాను.....”

మరునాటి వుదయం రామలింగం పోస్టాఫీసుకు వెళ్ళాడు. నాలుగు కార్డులు కొని ప్రతి కార్డుపైనా “ఈరోజు జగన్నాథంగారికి యమ్. ఓ. ద్వారా డబ్బు పంపుతున్నాను. మీకు నేను యిచ్చుకోవలసిన బాకీని తక్షణం వారి దగ్గరనుంచీ పుచ్చుకోగలరు” అని వ్రాసి పోస్టుచేశాడు. ఒకటి కామిశెట్టికి, మరొకటి సింగయ్యకు. మిగిలినవి మిగిలిన ఋణదాతలకు!

జాబుల్లో సూచించినట్లు ఆ రోజు మనియార్డరుగూడా చేశాడు రామలింగం, కూపనులో “మీ సహాయానికి కృతజ్ఞుణ్ణి. డబ్బు చేరగానే బంగారపు గొలుసును రిజిష్టరు పార్సెలు ద్వారా పంపగోరుతున్నాను” అని సంతకంతో పూర్తిచేశాడు.

వీధి నాటకంలో రాజుగారి రాకను తెలిపే చోపుదారికి మల్లె ఈ జాబులన్నీ మనియార్డరుకంటే ముందుగానే చిరునామాదారులకు చేరిపోతాయి. చేరగానే వాళ్లు జగన్నాథాన్ని ముట్టడించేస్తారు. ఎవరి బాకీ వాళ్ళ కివ్వకుండా ఈ పద్మవ్యాహానుంచీ ఎలా తప్పించుకోగలడు జగన్నాథం!

*

*

*

రామలింగం పాలిటికి ఒక్క వారం రోజులు బరువుగా దొర్లిపోయాయి. ఆ వారం పొడుగునా టపాకోసం సరాసరి పోస్టాఫీసు దగ్గరికే వెళ్ళి కాచుక కూర్చునే వాళ్ళల్లో రామలింగమూ ఒక్కడుగా జమయ్యాడు.

అలా పోస్టాఫీసు ఎదుట గుమిగూడిన వాళ్ళ కందరికీ ఏ కార్డులో కవర్లోవచ్చి పడుతున్నాయి. తనకు మాత్రం ఏమీ రావడంలేదు. బావిలో రాయిపడితే బుడగలై నా పైకొస్తాయి, ఆ మాత్రానికై నా నోచుకోలేదా తన మని యార్దరు!

ఆ పరిస్థితిలో అంతకంటే ఓర్పు వహించడం రామలింగానికి దుస్త రమైపోయింది. అంతవరకూ తను లోకాన్ని గురించి ఎంతో మంచిగా తలపోపినట్టు, ఉన్నట్టుండి దారుణమైన దాని నగ్నస్వరూపం తన కళ్ళపొడ గట్టినట్టు అత డూహించుకోసాగాడు. ఆఫీసులో అతడిదేతికి వచ్చిన రిజిస్టర్ లోనూ, పైళ్ళలోనూ కొట్టూ దిద్దులూ పెరిగిపోతున్నాయి. క్రింది గుమాస్తాలపైన అతడి రంధ్రాన్వేషణకు ఒక మితమంటూ లేకపోతోంది. ఇంటికివెళ్ళే సరేసరి, శ్రీమతిపైన ధాముధాములే! ఇక రాత్రుల్లోనా శపిస్తే కంటికి కుసుకుపట్టదు!

త్వరగా వచ్చి చేరకుండా రామలింగాన్ని యిన్నిపాట్లకు అగ్గంచేసిన ఆ రిజిస్టర్లు పార్సెలు, ఓ రోజుతడు పోస్టాఫీసుకు బయల్దేరబోతుండగా స్వయంగా తనే యింటిని వెదుక్కుంటూ వచ్చేసింది!

“ఇదిగో సుబ్బులూ! ఎలాగైనా జగన్నాథం మంచివాడే! పార్సెల్ వచ్చేసింది” అంటూ రామలింగం లోపలికి పరుగు తీశాడు.

“ఏదీ, విప్పండి చూద్దాం” అంటూ సుబ్బలక్ష్మిగూడా హాల్లోకి వచ్చేసింది.

రామలింగం కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. సుబ్బలక్ష్మి అలమారా తెరిచి పేనాక త్తి తీసుకొచ్చింది.

“చూద్దానికి ఈ పార్సెలు మరీ పెద్దదిగావుంది కదండీ!”

“ఉండొద్దూ మరి! అలాగే వుండాలి.” పార్సెలును ఛేదించే ప్రయత్నంలో నిమగ్నుడయ్యాడు రామలింగం.

ఒక్కొక్కత శ్రమతో పైమూత వూడిపోయింది. రామలింగం పైపైని తుక్కు కాగితాలు విదిలించేశాడు.

“అడేమిండీ! ఈ పార్కిల్లో యింకొక పార్కిలా!” సుబ్బలక్ష్మి భర్తవైపు ఆశ్చర్యంగా చూచింది.

ఆ మాటా నిజమే! చాక్ పీసుల పెట్టంత సైజులోవున్న మొదటి పార్కిల్లోనుంచి రెండోది బయటపడింది, ఇదొక డబ్బా రేకుల పెట్టె!

“మరే మనుకుంటున్నావు జాగ్రత్తపడటమంటే!” రామలింగం ఆ పెట్టెగూడా తెరిచేశాడు. దానిలో ఓ కర్పూరపు బిళ్ళల డబ్బా దృగ్గోచరమైంది.

సుబ్బలక్ష్మి కళ్లు కుంభాకార కటకాల్లా పై కొచ్చేశాయి, హఠాత్తుగా రామలింగం నాలుక పిడచగట్టుకపోయింది.

ఆ డబ్బా తెరవగానే మళ్ళీ అందులో గూడా ముద్దులు మూటగట్టే మరొక చిన్న పార్కిలు!

“సుబ్బలూ!” తెరిచిన నోరు తెరిచినట్టే వుండిపోయింది.

సుబ్బలక్ష్మికి ఎక్కడలేని వుక్రోశం పుట్టుకొచ్చింది. ఆమె ముద్దులు మూటగడ్తున్న ఆ చిన్న పార్కిలును పేనా కత్తితో చిన్నాభిన్నంగా కోసేసింది!

దానిలోనుంచీ బయటపడింది బంగారపు గొలుసు కాదు. మామూలు రకం అరవై పుల్లల చీటా పైట్ అగ్గిపెట్టె!

“ఇంకేం గొలుసు బాబూ!” సుబ్బలక్ష్మి అగ్గిపెట్టె తీసింది. అందులోనుంచీ జాగ్రత్తగా మడతబెట్టిన ఓ చీటీ క్రిందికి జారింది.

“చదువు సుబ్బలూ! ఏం వ్రాశాడో చదువు!”

“ప్రియమైన రామలింగం గారూ!

“మీరు ఈ వూరినుంచి వెళ్ళి పోవడానికి ముందుగా నన్ను కలుసు కున్నప్పుడు ‘నా పైన నాకే నమ్మకం లేదనుకోండి’ అంటూ ఓ ఆణిముత్యం

లాంటి మాట సెలవిచ్చారు, కానీ అప్పటి మీ మాటలనుబట్టి, ఆ తరువాత
 జరిగిన సంఘటనలబట్టి ఆలోచించగా మీకు మీపైన తప్పితే మరొకరిపైన
 నమ్మకం లేదన్న విషయం నా కవగతమైంది. అవకాశం దొరికితే ప్రతి
 రెండవ వ్యక్తి మోసగాడుగా పరిణమింపవచ్చునని మీరు భావించడం విచార
 కరం! కొండొకచో అపాయకరం గూడా!

“ఈ అమూల్యమైన హితవులు మీకు చేరుతున్న విధానం వల్లనే నా
 కలకాలం జ్ఞప్తిలో వుండగలవని ఆశిస్తున్నాను.

“మీరు ఎదుటివాణ్ణి విశ్వసిస్తే ఎదుటివాడు మిమ్మల్ని విశ్వసిస్తాడు.
 అది లేనప్పుడు యిది లేదు! నిజాన్ని యింత నిర్మోగమాటంగా చెబుతున్నం
 దుకు మన్నించండి. మీ నగ మీకు చేరినట్టుగా రివెన్యూ స్టాంపు మీద
 సంతకంచేసి మీరు రసీదును పంపిన తక్షణం మీ గొలుసు మీకు రిజిస్టర్డు
 పార్కిల్లో సురక్షితంగా పంపబడును.

ఇట్లు,
 జగన్నాథం.” *

He may be a suspicious man but the
 other person has nothing to find fault with
 his behaviour. After all he sent the money to
 this person & watched his creditors to collect their
 debts. He has avoided for the other man the
 trouble of shelling out the money from his own
 pocket. Why should the other person insult him?
 Is the other one in a morally correct position to
 teach him a lesson.